



ÅRSBERETNING 2014

guo

Grønt Udviklings– og Demonstrationsprogram



Forord

2014 har været et spændende og udviklende år for alle, der arbejder med GUDP (Grønt Udviklings- og Demonstrationsprogram). GUDP er erhvervsstøtteordningen, der giver tilskud til projekter, der på én og samme tid skal udvikle en bæredygtig metode til at løse de miljøproblemer, samfundet står overfor, og skabe økonomisk vækst i fødevarerektoren.

Nye spændende projekter

Året 2014 har været præget af udvikling og godt samarbejde over hele linjen. Først og fremmest har vi uddelt alle 2014-midlerne i de to årlige runder, hvor der endnu engang har været stor interesse for GUDP. De nye GUDP-projekter er relevante og fulde af gode og nytænkende ideer til, hvordan vi kan få vækst og bæredygtig udvikling til at gå hånd i hånd.

Ny bestyrelse skal føre GUDP videre

I maj måned så en ny bestyrelse dagens lys. Bestyrelsen blev sammensat af fire nye medlemmer – heriblandt mig selv som ny formand og fire genudpegede medlemmer. Den nye sammensætning har givet os et fint udgangspunkt for at føre GUDP videre med en blanding af solid erfaring og nye friske vinkler.

Jeg vil gerne takke de afgangede bestyrelsesmedlemmer; formand Lars Frederiksen, Niels Alsted, Mads Prebensen og Susanne Støier for deres store arbejde og indsats. De har i høj grad været med til at fremme den grønne omstilling gennem dobbelt bundlinje-tænkning og fokus på relationen mellem vidensinstitutioner og virksomheder i fødevarerektoren.

Samtidig vil jeg gerne takke for den gode modtagelse, bestyrelsen og jeg har fået, i erhvervet. Jeg vil fremhæve den gode modtagelse fra GUDP's interessenter, som jeg er mødtes med ved flere lejligheder. Det har givet mig et godt fundament i mit formandsvirke. Jeg vil også benytte lejligheden til at sende en tak til fødevarerminister Dan Jørgensen, som ved flere lejligheder har bakket op om GUDP, og som jeg som ny formand har haft gode samtaler med.

På vej mod en ny strategi

For alle omkring GUDP har 2014 været præget af arbejdet hen imod den nye strategi 2015-2018. Vi har haft et langt og konstruktivt forløb med inddragelse af rigtig mange af vores interessenter, som har deltaget og bidraget til dette arbejde.



I september inviterede vi til workshops om de særlige danske konkurrenceparametre og bæredygtig ressourceudnyttelse. Det bliver stadig vigtigere at udvikle metoder til at få mere ud af mindre, og i den sammenhæng er GUDP en central spiller, som kan være med til at udvikle løsningerne. Til begge workshops modtog vi mange gode, brugbare og innovative input fra deltagerne, og dem tog vi med i forberedelserne af strategien. På konferencen i oktober kunne vi endelig præsentere strategiens hovedlinjer.

2015

Et travlt og spændende år er afsluttet, og vi har nu taget hul på 2015. Den nye strategi er faldet på plads, og i bestyrelsen venter vi i spænding på at blive præsenteret for de første ansøgninger på bestyrelsesmødet i juni. Vores forventninger er som altid høje, og vi håber på, at I kan blive ved med at indfri dem, så vi sammen kan sikre både vækst og bæredygtighed i det danske fødevarerhverv.



Mikael Thinghuus
Formand for GUDP's
bestyrelse



Projekter der spænder vidt

I 2014 modtog GUDP-bestyrelsen i alt 125 ansøgninger fordelt på en ansøgningsrunde i foråret og en tilsvarende i efteråret. Ansøgningerne spændte emnemæssigt meget bredt og kom fra hele fødevarerektoren. Fælles for alle ansøgningerne var, at de gav bud på, hvordan man løser nogle af de klima-, miljø- og dyrevelfærdsmæssige udfordringer, som samfundet står overfor samtidig med, at man skaber vækst i fødevarerhvervet.

I alt blev der uddelt ca. 202 mio. kr. til 43 nytænkende projekter herunder 3 projekter ved ORDD (Økologisk Forsknings-, Udviklings og Demonstrationsprogram). Projekterne, der opnåede GUDP-midler, havde alle udgangspunkt i en god idé og viste med al tydelighed, at vækst og bæredygtighed går hånd i hånd. Samtidig viste projekterne, at nytænkningen ofte sker i mødet mellem forskere, landmænd, fiskere og fødevarer virksomheder.

Projekterne, som GUDP-bestyrelsen besluttede at støtte i 2014, repræsenterer mange forskellige emner og problemstillinger fra

hele fødevarerektoren. Der er blandt andet to netværksprojekter, hvoraf det ene har fokus på at sætte fart på udviklingen af Ny Nordisk Øl, mens det andet vil lægge grobunden for fremtidens proteinforsyning. Udviklingsprojekterne spænder også bredt og kommer fra hele fødevarerektoren – lige fra udvikling af nye værktøjer, der forbedrer den mekaniske ukrudtsbekæmpelse til udnyttelse af naturlige farvestoffer, som kan puste nyt liv i dansk bærproduktion og videre til effektive spildevandsløsninger til fiskeopdræt.

Udvikling af nye økologiske sorter

I begge ansøgningsrunder var der afsat øremærkede midler til projekter med fokus på økologisk sortsudvikling og -afprøvning. Blandt andet kunne ansøgerne bag et projekt med fokus på at udvikle nye økologiske sorter af kål og porrer, der både forlænger salgssæsonen og byder på nye smagsoplevelser, glæde sig over at få økonomisk støtte fra GUDP-bestyrelsen.



Internationalt samarbejde

For at styrke fødevarerhvervets internationale profil og øge det internationale samarbejde omkring centrale udfordringer vægter GUDP-bestyrelsen at understøtte internationale projekter.

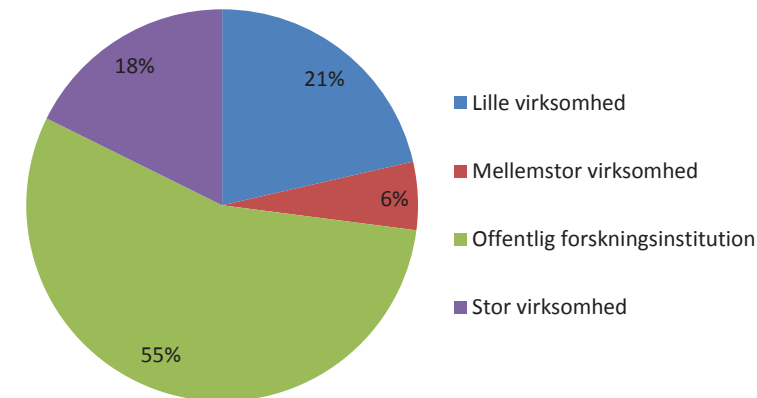
GUDP-bestyrelsen ydede i 2014 midler til et internationalt samarbejde med ERA-Net (European Research Area Network) herunder CORE Organic Plus, der var særligt rettet imod europæisk økologisk fødevarerforskning.

Ansøgningerne til denne pulje kom fra en bred vifte af innovationsmiljøer – også fra miljøer, som ikke tidligere har fået midler fra CORE Organic – og med deltagere fra en hel række lande. Syv danske projekter opnåede tilsagn med et samlet støttebeløb på ca. 11,5 mio. kr.

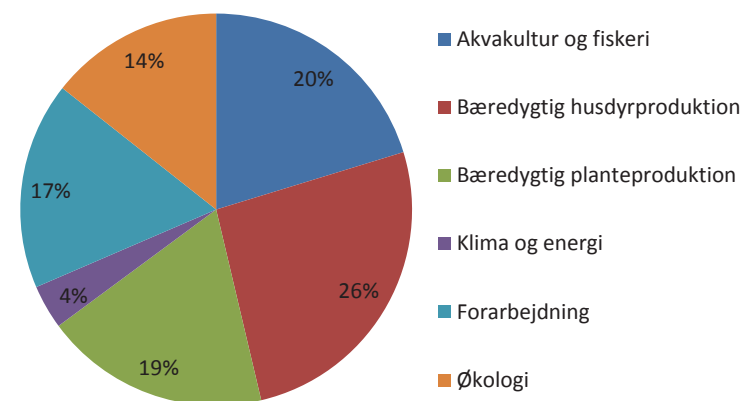
Informationsmøder

GUDP-sekretariatet afholdt i 2014 som vanligt to informationsmøder forud for hver ansøgningsrunde i henholdsvis København og Aarhus. På møderne var der mulighed for at få mere viden om GUDP's formål og ansøgningsrunder. Der var desuden et oplæg fra en GUDP-projektleder, som fortalte om sine erfaringer med GUDP - lige fra ansøgningsforberedelse til den daglige drift af projektet. Derudover gentog GUDP-sekretariatet muligheden for personlig sparring om konkrete projektideer. Informationsmøderne var godt besøgt med engagerede deltagere fra både industri og universitetsverdenen.





Samlet projekt investering 2014



Fordelingen af bevillingen indenfor erhvervets delsektorer

EFFEKTER

Sådan opgør GUDP de potentielle effekter:

Effekt:

I hver projektansøgning angiver ansøger, hvor stor effekt projektet har i forhold til hvert af de 8 strategiske indsatser.

Udbredelse:

Ansøger giver et realistisk bud på, hvilken udbredelse projektet kan opnå, hvis det lykkes.

Risiko:

GUDP giver det enkelte projekt en risikovurdering. Ansøgninger, der vurderes at have en høj risiko, får således en risikovurdering, som korrigerer for hvor store effekter, der potentielt kan opnås.

De potentielle samlede effekter for GUDP's projekter opgøres således ved at beregne:

Effekt x Udbredelse x Risiko.

Opfyldelse af målsætninger

2014 har været kendetegnet ved projekter med gode effekter på hovedparten af de 8 strategiske indsatser i spiderwebbet. Særligt inden for det økonomiske parameter "Projektets provenu", ses en positiv udvikling.

GUDP har siden 2013 haft særligt fokus på at informere interessenter og potentielle projektansøgere om vigtigheden af en stærk forretningsplan i et GUDP-projekt. Det informationsarbejde begynder vi nu at høste frugterne af.

2014 har været et år uden ekstra-ordinære øremærkninger, så projekterne er fordelt på baggrund af den faste finanslovsbevilling samt en lille øremærkning til udvikling af økologiske sorter. Projekternes potentielle effekter indikerer primært en øget effekt inden for bæredygtighedskriterierne: "minimeret næringsstofoverskud" og "reduceret pesticidanvendelse".

De 34 projekter* i 2014 fordeler sig med 83 pct. afgivne tilsagn indenfor primærsektoren og 17 pct. til forarbejdningssektoren. Heri skal årsagen til effektfordelingen mellem bæredygtighedskriterierne alt andet lige søges, idet den grønne side af spiderwebbet i strategi 2011-2014 hovedsagelig er primær-rettet.

Den positive effekt på begge sider af spiderwebbet - økonomi og bæredygtighed - viser, at den "dobbelte bundlinje-tænkning" er velrepræsenteret i GUDP 2014 projekterne.

* De 34 projekter som bidrager til opfyldelsen af målsætningerne er excl. 6 netværksprojekter og 3 ORDD-projekter.

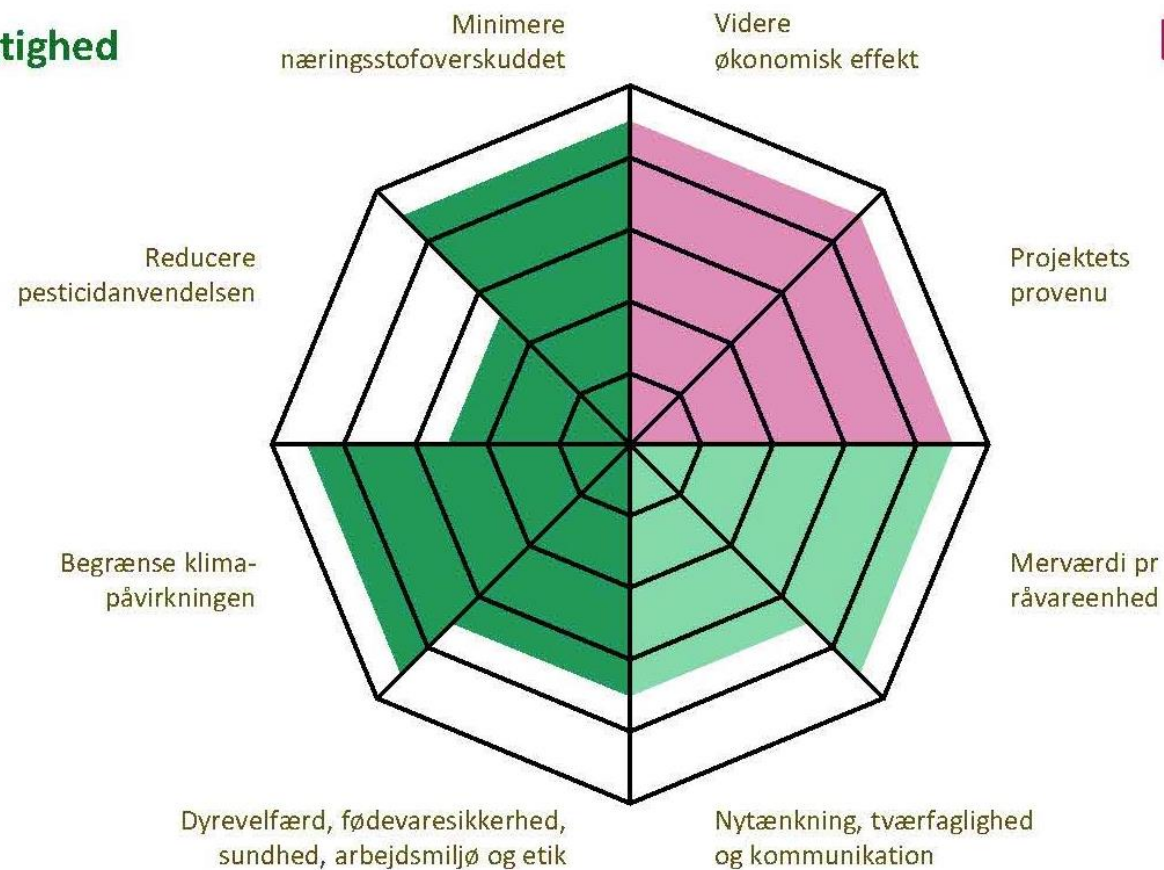




Status på målopfyldelsen for strategiperiodens fjerde år

på en skala fra 1-5

Bæredygtighed



Effektivitet

Værdiløft

Resultater af strategiperioden 2011 til 2014

Den netop afsluttede strategi har sikret, at der gennemføres projekter, der understøtter ambitiøs forretningsorienteret nytænkning i det danske fødevarerhverv gennem et dynamisk samspil mellem bæredygtighed, effektivitet og værdiløft med forventede store samfundseffekter.

Status på målopfyldelsen for strategiperiodens fjerde og sidste år

Bestyrelsen vurderer, at summen af de projekter, der har opnået GUDP-tilskud igennem hele strategiperioden 2011 til 2014, i tilfredsstillende grad har bidraget til målopfyldelse, og at projekterne afspejles i en række af GUDP's spiderwebs kriterier. Bestyrelsen har siden 2011 haft et mål om, at alle kriterier skulle opnå en målopfyldelse på mindst tre ud af fem mulige i spiderwebbet for at være tilfredsstillende. Målopfyldelse er nået inden for samtlige kriterier med undtagelse af parameteret "Reducere pesticidanvendelsen". Derfor vil bestyrelsen have et skarpt øje på netop dette kriterie i den kommende fireårige strategiperiode.

"Samlet set er vi som bestyrelse særdeles tilfreds med målopfyldelsen af den netop afsluttede strategi. Idet projekterne også så småt er begyndt at blive afsluttet, er det muligt over de kommende år at evaluere på de færdige projekter. Som bestyrelse vil det give os et stærkt videngrundlag til at prioritere fremtidige projekter"

Bent Claudi Lassen
Næstformand i GUDP

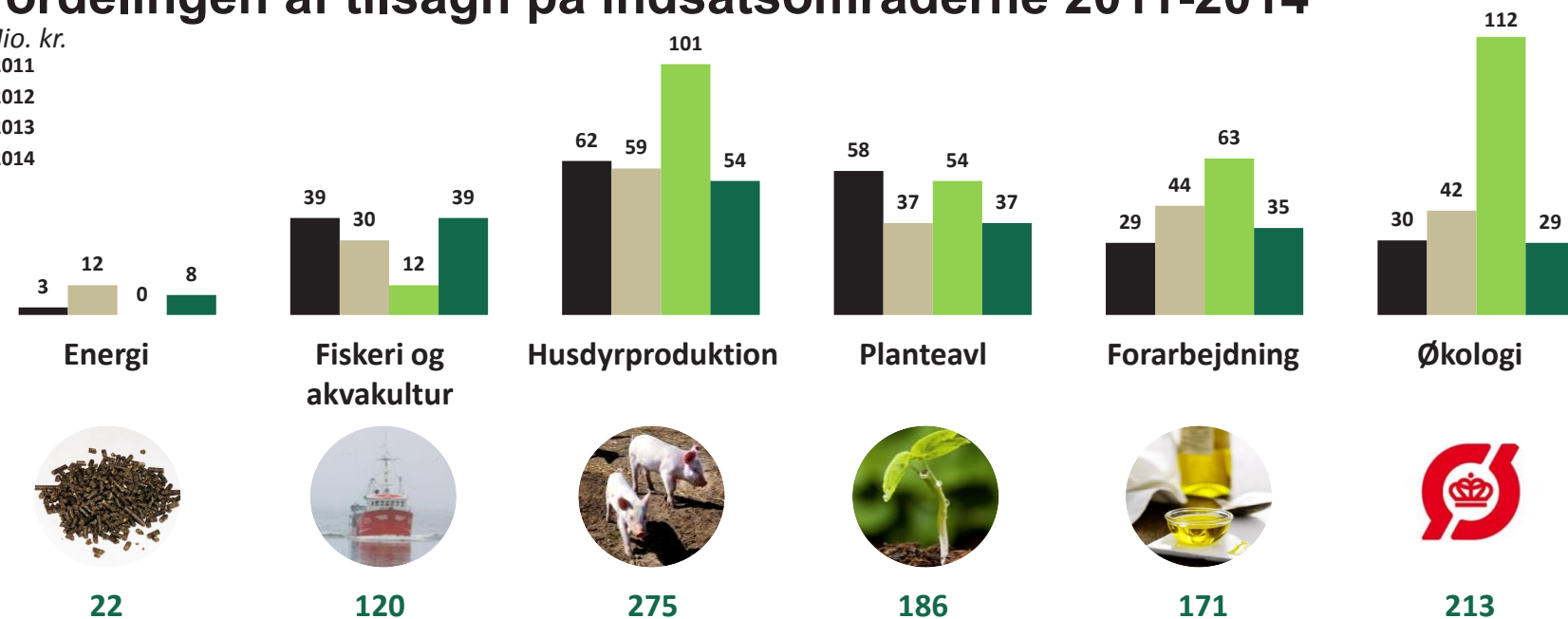




Fordelingen af tilsagn på indsatsområderne 2011-2014

Mio. kr.

■ 2011
■ 2012
■ 2013
■ 2014



Samlet beløb i mio. kr.

"Variationen fra år til år afspejler dels kvaliteten af de modtagne projekter dels bredden i GUDP's virke"

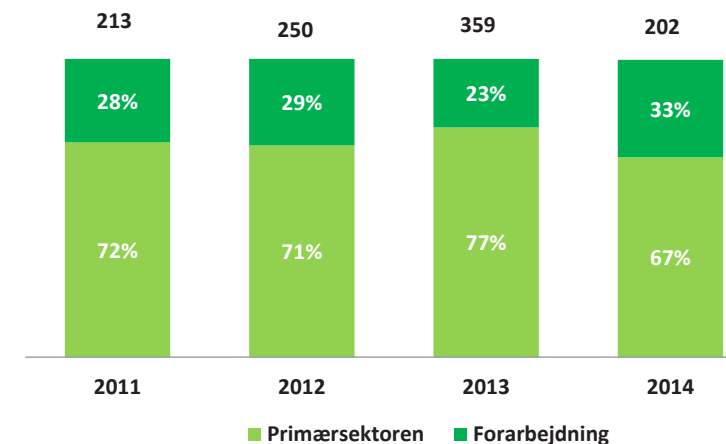
Mikael Thinghuus, Formand for GUDP's bestyrelse.

* 2013 adskiller sig fra de øvrige år, da finanslovsforhandlingerne bl.a. resulterede i at GUDP fik bevilliget ekstraordinære midler - 97 mio. kr. til grøn omstilling og beskæftigelse, samt 66,5 mio. kr. til ORDD 2.



Projekterne fordelt på sektor 2011-2014

Antal deltagere pr. sektor
Pct. af antal



"Vi er glade for at se fremgang i antallet af deltagere på forarbejdningssiden i 2014"

-GUDP-Bestyrelsen



Udvikling af en ny GUDP-strategi

Siden 2010 har GUDP givet 1.287 mio. kr. i støtte til 289 projekter under den netop afsluttede GUDP-strategi for 2011-2014.

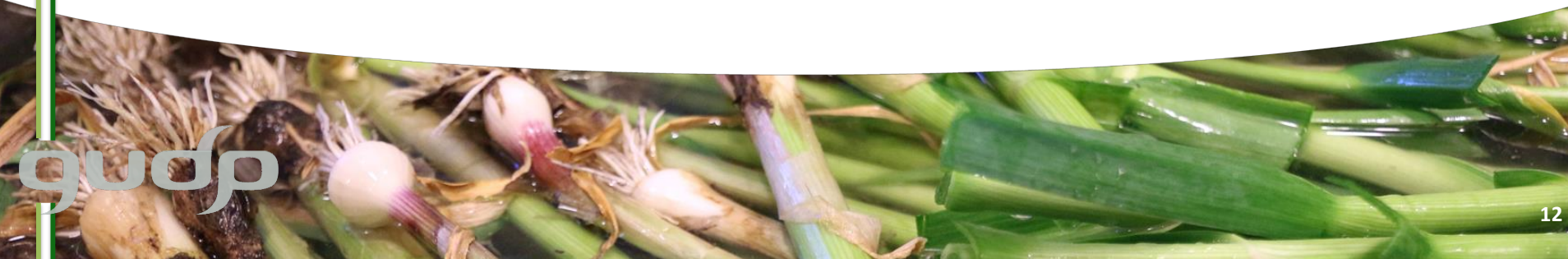
Gennem 2014 påtog den nye bestyrelse at give strategien et virkelighedstjek og udforme en ny strategi for 2015-2018. Dette blev gjort for at sikre, at GUDP-midlerne også fremadrettet støtter de projekter, der bedst gavner virksomheder, landbrug, miljø, klima og dyr.

I 2014 satte bestyrelsen skarpt fokus på at udvikle den nye strategi ved at invitere og inddrage alle med interesse for GUDP til både at deltage i workshops og ved selve strategikonferencen i 2014. GUDP-bestyrelsen godkendte strategien i november 2014, og fødevareminister Dan Jørgensen godkendte ved udgangen af 2014 strategien og den tilhørende handlingsplan for 2015.



Målet med den nye strategi

Målet er en fokuseret strategi, hvor det er helt klart, at GUDP støtter alle dele af fødevarerhvervet både primær - og forarbejdningssektoren. Den nye strategi skal fortsat understøtte fortællingen om Grøn Omstilling med en klar "dobbelt bundlinje-tænkning" samt understøtte udviklingen af nye fødevareteknologier og fødevareprocesser, så Danmarks konkurrencefordel styrkes, og nye afsætningsmarkeder åbnes.



Workshops - bidrag til den nye GUDP-strategi

I september inviterede GUDP-bestyrelsen til to workshops med det formål at få bidrag til den kommende strategi fra alle interessenter.

Under overskriften "De særlige danske konkurrenceparametre; dyrevelfærd, fødevarer sikkerhed og human sundhed" satte den første workshop fokus på en større kommerciel sammenhængskraft inden for de tre områder. Det skal med den nye strategi fremstå endnu tydeligere, at GUDP understøtter projekter, som arbejder med en dobbelt bundlinje, der både løser grønne udfordringer og styrker en virksomheds forretning.

Den anden workshop "Bæredygtig ressourceudnyttelse" handlede om, at bestyrelsen ønsker et øget fokus på den bæredygtige ressourceudnyttelse – altså hvordan vi kan få mere ud af mindre.

Begge workshops blev gennemført for at sikre en høj grad af interessentinddragelse, debat og dialog i arbejdet med den nye strategi. Efter hvert oplæg indgik alle deltagerne i et gruppearbejde, hvor de skulle svare på forskellige relevante spørgsmål via det interaktive værktøj ZING. Deltagerne, der var bredt repræsenteret fra fødevaresektoren, var engagerede og gav mange gode input, som bestyrelsen tog med i det videre arbejde med strategien.



Strategikonferencen

Fødevareminister Dan Jørgensen åbnede konferencen den 30. oktober 2014, da GUDP-bestyrelsen præsenterede den kommende strategi for 2015-2018.

På konferencen blev sløret løftet for de overordnede linjer i strategien, og deltagerne på konferencen blev præsenteret for en strategi, som er blevet mere fokuseret end tidligere. Blandt andet vil den "dobbelte bundlinje" i endnu højere grad være i fokus i kommende GUDP-projekter.

Henrik Zobbe, institutleder på Københavns Universitet, og Asbjørn Børsting, seniordirektør i DLG, var særlige inviterede gæster ved strategikonferencen og skulle udfordre og opponere mod GUDP-bestyrelsens strategioplæg. Gæsteopponenterne var med til at give erhvervets perspektiv på strategien, og det medførte nogle interessante debatter mellem bestyrelsen, de to opponenter og konferencedeltagerne.

Interessentinddragelse har været en hel central del igennem hele processen, og derfor var alle interesserede også velkomne på konferencen.



Den ny bestyrelse



Mikael Thinghuus
(Formand)
Adm. Direktør Royal
Greenland



Bent Claudi Lassen
Foodbest DK/SE



Henriette Richter
Partner hos Sofinova
Partners



Birgitte Brinch Madsen
Ejer af Brinch Advice



Morten Würtz Christensen
Direktør, Technology &
Innovation, DuPont Nutrition
& Health



Christian Jørgensen
Ejer af Vibygaard Gods A/S



Grith Mortensen
Direktør Arla Foods Amba
Arla Strategic Innovation
Centre



Jørn Jespersen
Ejer af JJAdvice,
Direktør i Dansk
Miljøteknologi



"Vores første opgave som bestyrelse har været at udforme den nye strategi. Vi glæder os meget til at se effekten af strategiarbejdet i de kommende fire år. Mest af alt ser vi frem til de mange nytænkende og effektgivende ansøgninger i den kommende strategiperiode".

- GUDP-bestyrelsen

